

ΑΠΟΘΗΚΗ

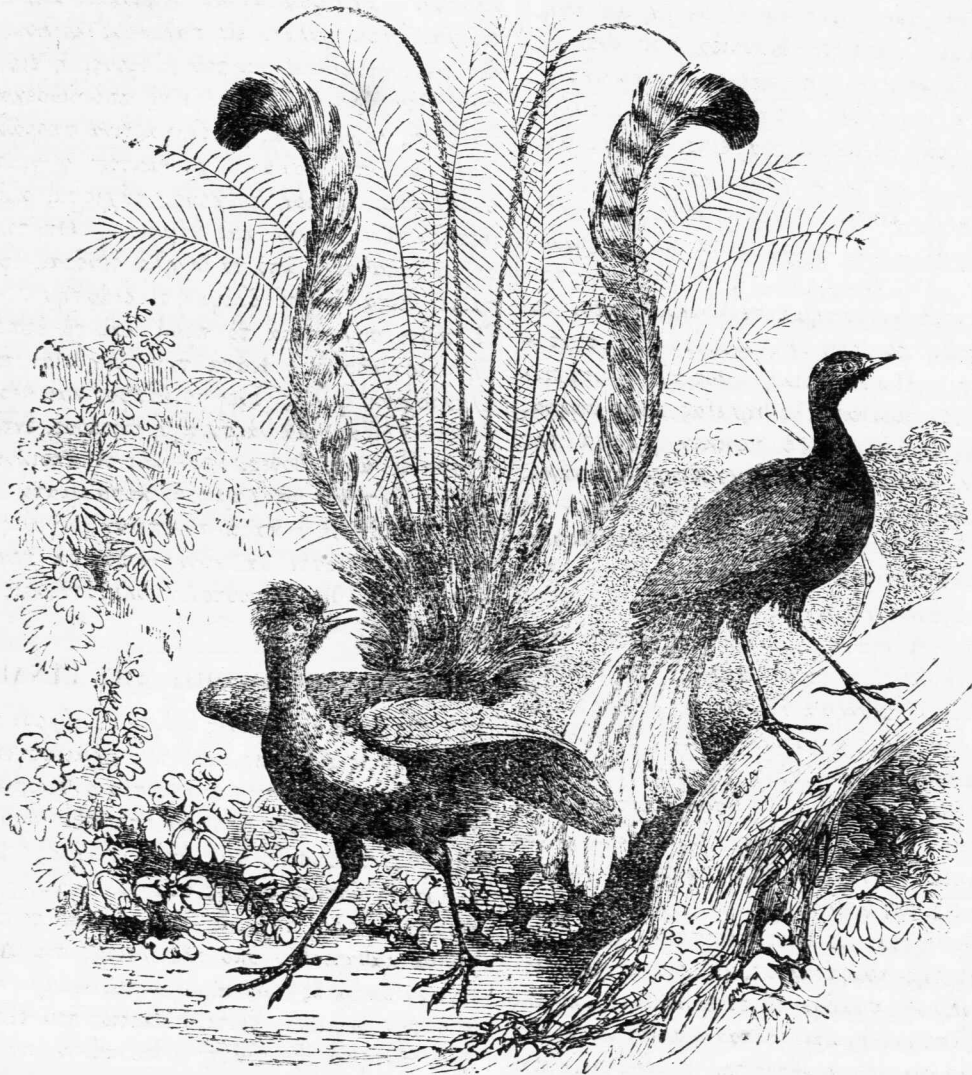
ΤΩΝ

ΩΦΕΛΙΜΩΝ ΓΝΩΣΕΩΝ.

ΜΑΡΤΙΟΣ, 1842.]

[ΑΡΙΘ. 63.]

Η ΟΡΝΙΣ ΛΥΡΑ.

*Ορνεις Λυροφόροι, *Άρρην και Θήλεια.

Τὸ ὡραῖον τοῦτο πτηνόν, τοῦ ὁποίου εἰς τὴν εἰκονογραφίαν φαίνεται ὁ ἄρρην καὶ ἡ θήλεια, εἶναι γέννημα τῆς Αὐστραλίας, καὶ συνήθως καλεῖται ὑπὸ τῶν Εὐρωπαϊῶν Λυροφόρον, ἢ Λύρα· ἐπιστημονικώτερον ὀνομάζουσι αὐτὸ οἱ φυσικοῖστορικοὶ Menura Superba· οἱ δ' αὐτόχθονες τῆς Αὐστραλίας δίδουσι εἰς αὐτὸ τὰ ὀνόματα Βέλεκ-βέλεκ, καὶ Βελαγγάρα.

Περὶ τῆς συγγενείας τοῦ πτηνοῦ τούτου, ἢ τῆς τάξεως εἰς ἣν ἀνήκει, οἱ ὀρνιθολόγοι δὲν συμφωνοῦσιν. Οἱ μὲν θεωροῦσιν αὐτὸ ὡς ἐν ἀπὸ τὰ Παραδείσια Πτηνὰ, οἱ δὲ τάττουσιν αὐτὸ εἰς τὸ ἀλεκτόρειον τάγμα, νομίζοντες ὅτι συγγενεὺς με φασιανοῦς καὶ ἀλέκτορας. Ἄλλοι πάλιν περιλαμβάνουσι αὐτὸ εἰς τὰ ἐντομοδόρα ὄρνεα, καὶ τῆς γνώμης σχε-

δὸν ταύτης εἶναι καὶ ὁ μέγας φυσικοῖστορικός τῆς Γαλλίας, ὁ Κουβιέρ.

Ἡ Λύρα εἶναι ἰσομεγέθης φασιανοῦ, ἀλλ' ἔχει τὰ μέλη κατ' ἀναλογίαν μακρότερα, καὶ τοὺς πόδας πολὺ μεγαλητέρους· οἱ δάκτυλοι αὐτῆς ὑπάρχουσι καθωπλισμένοι μὲ μεγάλους καμαρωτοὺς ἀμβλείς ὄνυχας· ὁ ὀπίσθιος εἶναι τόσον μακρὸς ὅσον οἱ ἐμπρόσθιοι, ἀλλ' ὁ ὄνυξ αὐτοῦ ὑπερβαίνει κατὰ τὸ μέγεθος τὸν οἰουδήποτε ἐκ τῶν ἄλλων· αἱ λεπίδες τῶν ταρσῶν καὶ δακτύλων εἶναι μεγάλαι καὶ δυναταί, τὸ δὲ χρώμα τῶν στιλπνὸν μέλαν· ἡ κεφαλή, μικρά· τὸ ῥάμφος, κατὰ τὸν Κουβιέρ, τρίγωνον εἰς τὴν βάσιν, ὅξυ δὲ καὶ συμπεπιεσμένον εἰς τὴν ἄκρην· ὁ ἄρβην ἔχει τὰ πτερὰ τῆς κεφαλῆς μεμακρυσμένα ἐν εἶδει λόφου, τὰς πτέρυγας βραχείας, κοίλας, καὶ στρογγύλας, τὰ δὲ κονδύλια χαῦνα καὶ ἀδύνατα· τὸ πτέρωμα γενικῶς εἶναι πλήρες, βαθύ, μαλακόν, καὶ γνοῶδες. Ἡ οὐρά, ὀρθίος οὔσα καὶ ἐξηπλωμένη, ὁμοιάζει κατὰ τὸ σχῆμα τὴν λύραν τῶν παλαιῶν, καὶ ἀποτελεῖ κόσμημα περικαλλέστατον· ἐκ τούτου ὠνομάσθη τὸ πτηνὸν Λυροφόρον, ἢ, συντομώτερον, Λύρα. Ἡ κοσμητικὴ ὅμως αὕτη οὐρὰ περιορίζεται εἰς τὸν ἄρβην· τῆς θηλείας εἶναι μακρὰ, βαθμηδὸν ἐξογκουμένη. Τὸ γενικὸν χρώμα τῆς Λύρας εἶναι ἠλεκτροειδὲς μελάγχροινον ὑπεράνω, συμμειγμένον μετὰ τοῦ ἐλαιώδους, καὶ κλίνον εἰς τὸ ξανθὸν ἐπὶ τῶν πτερύγων, ὡς καὶ ἐπὶ τοῦ λάρυγος. Τὰ ὑποκάτω μέρη εἶναι στακτόφαια.

Περὶ τῶν ἔξεων τῆς Λύρας πάμπολλα μένουσιν ἔτι ἀμφίβολα καὶ ἄγνωστα. Κατὰ τινὰ περιηγητὴν Ἀγγλον, ἐνωρὶς τὸ πρῶτὸ ἀρχίζει νὰ κελადῆ, ἔχουσα ἐκ φύσεως φώνημα ἡδύτατον· βαθμηδὸν δὲ εἰς ὑψώμα τι βραχυῶδες ἀναβαίνουσα, ζυεὶ τὸ ἔδαφος, καθὼς τινες φασιανοὶ, ἀνυψοῦσα τὴν οὐρὰν τῆς, καὶ ἐκ διαλειμμάτων μιμουμένη τὸ ἄσμα παντὸς ἄλλου πτηνοῦ τὸ ὁποῖον ἤθελεν ἀκούσειν· ἀροῦ δὲ περὶ τὰς δύο ὥρας ἐξακολουθήσῃ τὴν ἀσκησιν ταύτην, καταβαίνει πάλιν εἰς τὰς κοιλάδας.

Ἡ Λύρα εὕρεσκειται ὡς ἐπιτοπλεῖστον εἰς τὰς λοφώδεις χώρας τῆς Αὐστραλίας, καὶ διάγει βίον μονήρη καὶ ἀτολμον· σχεδὸν πάντοτε βαδίζει ἐπὶ τῆς γῆς, σπανίως ἵπταμένη, καὶ ὁπότεν βιασθῆ νὰ πράξῃ τοῦτο, δυσκολευομένη τὰ μέγιστα. « Λέγεται, » παρατηρεῖ ὁ ἰατρὸς Λάθαμ, « ὅτι συνεχῶς μιμεῖται τὴν ᾠδὴν ἄλλων πτηνῶν, ὥστε καὶ ν' ἀπατᾷ τοὺς περισσοτέρους. » ἄς προσθέσωμεν δ' ἐνταῦθα ὅτι αἱ μουσικαὶ δυνάμεις τῆς Λύρας, περὶ ὧν τινὲς ἀμφιβάλλουσιν, ἐπεβεβαιώθησαν ὑπὸ τῆς μαρτυρίας Ἀγγλου, ὁ ὁποῖος, κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἐν Αὐστραλίᾳ διατριβῆς του, εἶχεν ἄριστα μέσα τοῦ νὰ βεβαιωθῇ περὶ τούτου· λέγει δτι ὅχι μόνον τὸ φυσικὸν αὐτῆς

ἄσμα εἶναι πλούσιον καὶ μελωδικόν, ἀλλὰ καὶ τὰς ᾠδὰς ἄλλων πτηνῶν μιμεῖται ἐπιτηδεύοτατα.

Ὁ Ἀγγλὸς περιηγητὴς Γεώργιος Βέννετ λέγει περὶ τῆς Λύρας τὰ ἐπόμενα·— « Ὁ λυροφόρος φασιανὸς εἶναι βραδυπτερος μὲν, ἀλλὰ ταχύπους. Μόλις πίπτει τὸ βλέμμα τοῦ εἰς τὸν κυνηγόν, καὶ φεύγει τάχιστα, ὑπὸ τῶν πτερύγων βοηθούμενος, ἐπάνωθεν ξύλων, βράχων, ἢ ἄλλου οἰουδήποτε κωλύματος τῆς προόδου του· σπανίως ἵπταται εἰς δένδρα, πλην διὰ νὰ κοιτάξῃ, καὶ τότε ἀναβαίνει ἀπὸ κλάδου εἰς κλάδον. Τὴν φωλεὰν κατασκευάζει ἀπὸ ξηρὰ χόρτα καὶ ξηρὰ φύλλα εἰς παλαιούς κοίλους κορμούς δένδρων, κειμένους ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, ἢ εἰς τὰς σχισμάς βράχων· ἡ θήλεια γεννᾷ ἀπὸ δώδεκα ἕως δεκαεὶς ὠὰ, λευκόχροα, μὲ ὀλίγα τινὰ σποράδην στίγματα ἀνοικτοῦ γαλανοῦ χρώματος· οἱ νεοσσοὶ εἶναι δυσάλωτοι, ἐπειδὴ τρέχουσι τάχιστα, κρυπτόμενοι μεταξὺ τῶν βράχων καὶ θάμνων. Ὅπότεν ὁ λυροφόρος καταβαίνει ἀπὸ τὰ ὑψηλὰ δένδρα, ἐφ' ὧν κοιτάζει, πετᾷ ἐνίοτε ὀλίγον τι διάστημα· συμβαίνει δὲ τοῦτο συχνότερα τὸ πρῶτὸ καὶ τὸ ἐσπέρας παρὰ τὴν μεσημβρίαν. Κατὰ τὴν συνθήειαν πάσης τῆς ἀλεκτορείου φυλῆς, ζυεὶ τὸ ἔδαφος καὶ περὶ τὰς τῶν δένδρων ῥίζας, διὰ νὰ συνάγῃ σπόρους, ἔντομα, κλπ. Τόσον οἱ αὐτόχθονες, ὅσον καὶ οἱ ἀποικοὶ τῆς Ἀγγλίας, ζητοῦσι τὰ λαμπρὰ κοσμήματα τῆς οὔρας του· ἐπειδὴ δὲ ἡ κατὰ συνέπειαν μεγάλη τιμὴ αὐτῶν κάμνει ὥστε νὰ κυνηγῶνται τὰ πτηνὰ παραπολύ, προήλθεν ἐκ τούτου ἡ ὀλιγόστευσις τοῦ ἀριθμοῦ των. »

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΒΑΘΜΟΥ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΟΣ.

Εἰς τὰς Γραφάς, αἵτινες μόναι περιέχουν ἀθηντικὰς καὶ ἀληθεῖς εἰδήσεις περὶ τῆς δημιουργίας τοῦ κόσμου τούτου καὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, ἀναγινώσκουμεν ὅτι ὁ Ἀδάμ ἐπλάσθη ἀπὸ τὸ γῶμα τῆς γῆς, τὸ φυσικὸν καὶ ἀπλοῦν· ἡ δὲ πρώτη γυνή, ἡ Εὐα, ἡ ἀντιπρόσωπος τοῦ φύλου αὐτῆς, ὅτι ἐμορφώθη ἐκ τῆς πλευρᾶς τοῦ Ἀδάμ, τούτέστιν ἀπὸ γῶμα καθαρῶς ὑπὸ τῆς χειρὸς τοῦ Δημιουργοῦ. Ἐγένετο ἐκ μιᾶς τῶν πλευρῶν τοῦ Ἀδάμ· δὲν ἐπάρθη ἀπὸ τῆν κεφαλῆν, διότι ὁ σκοπὸς τοῦ Πλάστου δὲν ἦτον αὐτῇ νὰ ἐξουσιάζῃ· οὔτε πάλιν ἀπὸ τοὺς πόδας, διότι δὲν ἦτο θέλημα Θεοῦ νὰ καταπατῆται ὑπὸ τοῦ ἀνδρός· ἀλλ' ἀπὸ τῆν πλευρὰν, εἰς ἀπόδειξιν ὅτι ἐπλάσθη μὲ σκοπὸν νὰ ἦναι σύντροφος αὐτοῦ· ἐπάρθη ὑποκάτωθεν τοῦ βραχιόνος του, εἰς ἀπόδειξιν ὅτι χρειάζεται τὴν προστασίαν του· ἔγινεν ἀπὸ τὸ μέρος τὸ ἐγγύτερον εἰς τὴν καρδίαν, εἰς ἀπόδειξιν ὅτι ἔπρεπε νὰ ἦναι τὸ ἀντικείμενον τῆς τρυφερωτάτης καὶ καθαρωτάτης ἀγάπης του.